

GESTIUNEA FRAUDULOASĂ

Această infracțiune este prevăzută de Codul penal al României¹ (art. 214) în Titlul III denumit „Infracțiuni contra patrimoniului”.² În afara gestiunii frauduloase, acest titlu reglementează următoarele infracțiuni: furtul (art. 208), furtul calificat (art. 209), furtul urmărit la plângerea prealabilă (art. 210), tâlhăria (art. 211), pirateria (art. 212), abuzul de încredere (art.213), înșelăciunea (art. 215), delapidarea (art. 215¹), însușirea bunului găsit (art. 216), distrugerea (art. 217), distrugerea calificată (art. 218), distrugerea din culpă (art. 219), tulburarea de posesie (art. 220) și tăinuirea (art. 221).

Constituția României, prin art. 136 face referire la proprietate, pe care o împarte în două: publică și privată. Alineatul 2 al aceluiași articol prevede că „proprietatea publică este garantată și ocrotită prin lege”, iar „proprietatea privată este inviolabilă, în condițiile legii organice” conform al. 5. Așadar, plecând de la dispozițiile constituționale, legiuitorul a incriminat o serie de infracțiuni care fac parte din titlul menționat mai sus.

Trebuie arătat că noțiunea de patrimoniu are o sferă mai largă decât noțiunea de proprietate, incluzând nu numai proprietatea, ci totalitatea drepturilor și obligațiilor care au valoare economică. În această accepțiune, patrimoniul este ocrotit, în primul rând, printr-un ansamblu de mijloace juridice extrapenale, civile și de altă natură, și numai în ultimă instanță, prin intermediul normelor penale.³

Definiția gestiunii frauduloase este dată de art.⁴ 214 al. 1 constând în „pricinuirea de pagube unei persoane, cu rea-credință, cu ocazia administrării sau conservării bunurilor acesteia, de către cel care are ori trebuie să aibă grija administrării sau conservării acestor bunuri”.

Obiectul juridic principal constă în relațiile sociale cu caracter patrimonial, iar **obiectul juridic secundar** constă în relațiile sociale referitoare la buna-credință și încrederea necesară între cei ce intră în relații cu caracter patrimonial.⁵

Această infracțiune are ca **obiect material** diverse bunuri mobile și imobile, aparținând altuia, dar aflate în posesia făptuitorului. Constituie obiect material și bunurile asupra cărora

¹ Publicat în B. Of. nr. 79-79 bis din 21 iunie 1968, republicat în B. Of. nr. 55-56 din 23 aprilie 1973 și republicat în M. Of. nr. 65 din 16 aprilie 1997, fiind modificat în repetate rânduri de-a lungul timpului

² Denumire reprodușă astfel cum a fost modificată prin Legea 140/1996

³ Tudorel Toader – *Drept penal – partea specială*, Ed. All Beck, București, 2002, p. 175

⁴ Modificat prin Legea nr. 6/1973 și Legea nr. 140/1996

⁵ Tudorel Toader – op. cit., p. 209

făptuitorul are un drept de coproprietate, atunci când coproprietarul i-a încredințat acestuia administrarea sau conservarea întregii universalități de bunuri.⁶

Calitatea de **subiect activ** o poate întruni orice persoană care are ori trebuie să aibă grija administrării sau conservării bunurilor altuia, nefiind necesar să aibă calitatea de funcționar. Nu importă natura contractuală sau legală a obligației de a administra sau conserva bunurile altuia.

Participația penală este posibilă sub toate formele, cu precizarea că în cazul coautoratului trebuie ca făptuitorii să aibă împreună sarcina administrării sau conservării respectivelor bunuri.

Elementul material al laturii obiective se realizează prin acțiuni sau inacțiuni păgubitoare pentru proprietarul bunurilor administrate sau conservate. Acțiunile sau inacțiunile trebuie săvârșite cu ocazia administrării sau conservării bunurilor.⁷ Administrarea bunurilor presupune îngrijirea acestora, iar conservarea lor se referă la luarea unor măsuri de menținere a acestora la parametrii calitativi și cantitativi.

Acțiunea sau inacțiunea păgubitoare trebuie să reprezinte o încălcare a obligației rezultând din însărcinarea primită, în caz contrar fapta nu întrunește elementele infracțiunii de gestiune frauduloasă. De exemplu, în practica judiciară, s-a considerat că sunt întrunite elementele infracțiunii de gestiune frauduloasă atunci când în calitate de administrator la o asociație de locatari, inculpatul și-a însusit o sumă de bani din fondurile asociației.⁸

Urmarea imediată constă în pricinuirea unor pagube, iar **raportul de cauzalitate** trebuie să existe între fapta incriminată și paguba pricinuită.

În privința **laturii subiective vinovăția** există doar sub forma intenției, deoarece legislatorul prevede că fapta trebuie săvârșită cu rea-credință.

Tentativa este posibilă când infracțiunea se săvârșește printr-o acțiune, dar nu se pedepsește.

Consumarea infracțiunii are loc în momentul în care se pricinuieste paguba, ca urmare a acțiunii sau inacțiunii incriminate.

Infracțiunea prevăzută la art. 214 C. pen. are și o **formă agravată** prezentată la al. 2: ”gestiunea frauduloasă săvârșită în scopul de a dobândi un folos material...”

⁶ Traian Pop – *Comentare Cod penal adnotat*, 1937, vol. III, p. 521

⁷ Tudorel Toader – op. cit., p. 210

⁸ Idem

Relativ la **sanctionarea** acestei infracțiuni, forma simplă prevăzută la al. 1 se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani, în timp ce forma agravată (al. 2) se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă.

Potrivit al. 3, dacă bunul este proprietate privată, cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte al statului, **acțiunea penală** pentru fapta prevăzută în al. 1 se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. Plângerea prealabilă se adresează organului de cercetare penală sau procurorului conform art. 279 al. 2 pct. b C. proc. pen.

Al. 3 al art. 214 conține o **dispoziție** declarată **neconstituțională:**”cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte al statului...”Astfel, prin decizia Curții Constituționale nr. 5 din 4 februarie 1999, definitivă, publicată în Monitorul Oficial nr. 95 din 5 martie 1999 s-a admis excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că dispoziția mai sus menționată este neconstituțională.

În motivare se reține că aceste dispoziții „contravin prevederilor art. 44 al. 2 din Constituție, care asigură o egală ocrotire a proprietății aparținând persoanelor fizice ori persoanelor juridice de drept privat, precum și a proprietății private a statului. Așa fiind, în privința bunurilor care formează obiectul proprietății private, statul nu poate beneficia de o ocrotire juridică diferită de aceea a persoanelor fizice sau a persoanelor juridice de drept privat.

BIBLIOGRAFIE

1. Constituția României
2. Codul Penal al României
3. Tudorel Toader - *Drept penal – partea specială*, Ed. All Beck, București, 2002
4. Traian Pop - *Comentare Cod penal adnotat*, 1937, vol. III
5. Decizia Curții Constituționale nr. 5 din 4 februarie 1999 publicată în M. Of. nr. 95 din 5 martie 1999